مقاله پژوهشی
مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
دوره ۲۲، مهر ۱۴۰۲، ۷۲۴-۷۰۷

نقش سبک فرزندپروری ادراک شده و سبک دلبستگی در بهزیستی روان‌شناختی نوجوانان با میانجی‌گری خود مهارگری: یک مطالعه توصیفی

مرضیه سادات سید خراسانی[۱]، حمید رفیعی هنر[۲]، حسن میرزاحسینی[۳]

دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۰۲/۰۴ ارسال مقاله به نویسنده جهت اصلاح: ۱۴۰۲/۰۳/۲۰ دریافت اصلاحیه از نویسنده: ۱۴۰۲/۰۶/۰۱ پذیرش مقاله: ۱۴۰۲/۰۶/۲۹

چکیده

زمینه و هدف: نوجوانی مرحله مهمی از رشد روانی است. سطح سلامت آنان تأثیر مهمی در موفقیت‌هایشان دارد. از جمله متغیری که در این حوزه اهمیت دارد بهزیستی روان‌شناختی است. این پژوهش با هدف تعیین رابطه بین سبک فرزند پروری ادراک شده و دلبستگی در بهزیستی روان‌شناختی نوجوانان با نقش میانجی خود مهارگری انجام شد.

مواد و روش‌ها: روش پژوهش توصیفی و از نوع مدل‌سازی معادلات ساختاری بود. جامعه آماری دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه شهر کاشان در سال ۱۴۰۲-۱۴۰۱ بود که ۵۰۰ نفر بر اساس نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند. داده‌ها بر اساس چهار پرسش‌نامه بهزیستی روان‌شناختی، اقتدار والدینی، سبک دلبستگی و خود مهارگری جمع‌آوری شد. داده‌ها با آزمون همبستگی Pearson و مدل‌سازی معادلات ساختاری تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج نشان داد سبک سهل‌گیرانه (β= -۰/۱۸۱، P<۰/۰۱)، سبک مستبدانه (β= -۰/۱۵۲، P<۰/۰۱)، نقش معنادار و منفی و سبک اقتدارگرایانه (β=۰/۳۱۱، P<۰/۰۱)، نقش معنادار و مثبت در پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی داشتند. سبک دوسوگرا (β= -۰/۱۶۲، P<۰/۰۱) نقش معنادار و منفی در پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی داشت و خود مهارگری (β=۰/۲۲۰، P<۰/۰۱) نقش معنادار و مثبت در پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی داشت. از بین ۶ متغیر پیش‌بین، سبک‌های مستبدانه، اقتدارگرایانه، سبک‌های ایمن، دوسوگرا و اجتنابی با میانجی‌گری خودمهارگری با بهزیستی روان‌شناختی رابطه معنی‌داری داشتند (P<۰/۰۵).

نتیجه‌گیری: خود مهارگری در رابطه بین سبک فرزندپروری ادراک شده و دلبستگی با بهزیستی روان‌شناختی نوجوانان نقش مهمی دارد. با توجه به اهمیت سبک فرزندپروری، پیشنهاد می‌شود با برگزاری کلاس‌های آموزش خانواده در افزایش خود مهارگری و بهزیستی روان‌شناختی نوجوانان تلاش شود.

واژه‌های کلیدی: سبک فرزند پروری ادراک‌شده، سبک دلبستگی، بهزیستی روان‌شناختی، خود مهارگری، نوجوانان

۱- دانشجوی دکترای روانشناسی تربیتی دانشگاه آزاد قم، قم، ایران
۲- (نویسنده مسئول) استادیار پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، قم، ایران
تلفن: ۳۱۱۵۶۸۷۵-۰۲۵، دورنگار: ۳۱۱۵۶۸۷۵-۰۲۵، پست الکترونیکی: h.rafiee@isca.ac.ir
۳- استادیار گروه روانشناسی دانشگاه آزاد قم، قم، ایران

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOI: 10.61186/jrums.22.7.707]

مقدمه

نوجوانی همراه با تغییرات متعدد فیزیولوژیکی، روانی اجتماعی، تحصیلی و اجتماعی و تغییراتی در پویایی خانواده است که انتقال از دوره کودکی به نوجوانی را با استرس و فشار روانی همراه می‌کند که می‌تواند بر بهزیستی روان‌شناختی نوجوانان تأثیر منفی بگذارد [۱] و عدم انطباق نوجوان با این تغییرات، نگرانی‌های عمیقی را به وجود می-آورد [۲]. بهزیستی روان‌شناختی تلاش برای ارتقاء، تحقق یافتن استعدادها و نمایان شدن توانایی‌های فرد در شش بعد پذیرش خود، زندگی هدفمند، تسلط بر محیط، روابط مثبت با دیگران، خودمختاری و رشد فردی است [۳-۲].

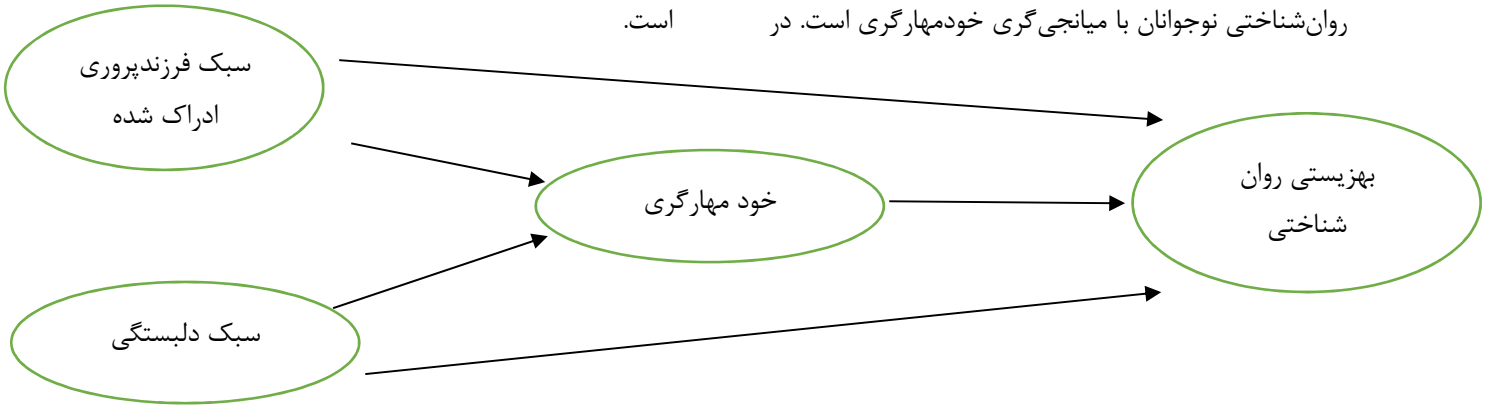
پذیرش و طرد والدین به‌طور مداوم سازگاری روان‌شناختی و رفتاری کودکان و بزرگسالان را پیش‌بینی می‌کنند. در واقع والدین به‌عنوان چهره‌های اصلی دلبستگی عامل اصلی سلامت روان در کودکان و نوجوانان هستند [۴ ،۱۰]. پژوهش‌ها نشان داده‌اند نوع سبک فرزندپروری بر سلامت روان فرزندان تأثیر دارد و پیش‌بینی کننده زیرمقیاس‌های بهزیستی روان‌شناختی است [۹-۵]. Bamirend به‌عنوان یکی از مراجع اصلی در حوزه فرزندپروری، سبک‌های فرزندپروری را در سه نوع مقتدرانه، مستبدانه و سهل‌گیرانه تعریف کرده است. سبک‌های فرزندپروری هم‌زمان دو نقش حمایتی و غیر حمایتی دارند که به‌کارگیری هرکدام از آن‌ها بر تحول نوجوانان تأثیر متفاوتی دارد [۱۱-۱۰]. در سبک فرزندپروری مقتدرانه والدین با آزادی و اقتدار مناسب، در سبک فرزندپروری مستبدانه والدین با شیوه‌های استبدادی و در سبک سهل‌گیرانه هرگونه که خود صلاح بدانند با فرزندان با خود رفتار می‌کنند. [۱۲، ۵].

یکی دیگر از عوامل تأثیرگذار بر سلامت روان دانش‌آموزان، دلبستگی است. دلبستگی بیانگر ارتباط عاطفی میان کودک و مادر است که باعث می‌شود کودک به دنبال آسایش از وجود مادر باشد [۱۳]. طبق نظریه Bowlby دلبستگی چهار نوع است: ایمن (خود مثبت، دیگران مثبت)؛ دوسوگرا (خود منفی، دیگران مثبت)؛ هراسان–اجتنابی (خود منفی، دیگران منفی)؛ و بی‌تفاوت-اجتنابی (خود مثبت، دیگران منفی) [۱۴]. سبک‌های دلبستگی به‌عنوان متغیرهای روان‌شناسی مثبت‌گرا ارتباط بالایی با سلامت روانی افراد دارند. افراد با سبک دلبستگی نا ایمن هنگام بزرگسالی در برقراری ارتباط با موقعیت‌ها و افراد گوناگون موفق نیستند و همیشه احساس ترس در برقراری ارتباط دارند، اما افراد با سبک دلبستگی ایمن به هنگام بزرگسالی توانایی خوبی در برقراری ارتباط با دیگران دارند و موفق هستند [۱۶-۱۵ ،۱۳]. با این حال، پژوهش‌های یک دهه گذشته نقش مهم خود مهارگری (Self-control) را در بهزیستی روانی نشان داده که نقش مهمی در پیش‌بینی بهزیستی روانی دارد. پژوهش‌های مختلف نشان داده است بین خود مهارگری با بهزیستی روان‌شناختی ارتباط وجود دارد [۱۸-۱۷]. خود مهارگری به شناخت نیازهای اجتماعی و تنظیم رفتار بر اساس آن اشاره دارد و به معنای توانایی مهار هیجان‌ها، رفتار و امیال به‌منظور دست‌یابی به پاداش یا اجتناب از برخی پیامدها است. افرادی که خودمهارگری بالاتری دارند دستاوردهای بهتری هم در موضوعات مختلف دارند [۱۹]، بنابراین هدف این پژوهش تعیین نقش سبک

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOI: 10.61186/jrums.22.7.707]

فرزند پروری ادراک شده و سبک دلبستگی در بهزیستی روان‌شناختی نوجوانان با میانجی‌گری خودمهارگری است. در شکل ۱، مدل ارتباط و جهت رابطه متغیرها آورده شده است.

شکل ۱- الگوی مفهومی نقش سبک فرزندپروری ادراک شده و سبک دلبستگی در بهزیستی روان‌شناختی نوجوانان با میانجی‌گری خود مهارگری

مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و بر اساس روش از نوع پژوهش‌های توصیفی است که با کد اخلاق IR.KAUMS.REC.1401.019 در کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی کاشان به تصویب رسیده است. جامعه مورد مطالعه شامل کلیه دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه کاشان (۸۱۰۰ نفر) که در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ در رده سنی ۱۵ تا ۱۸ سال مشغول به تحصیل بودند را تشکیل داده است. منابع روش تحقیق از کفایت نمونه‌گیری برای انجام تحلیلی عاملی یک ارزیابی کلی داشته و حجم نمونه ۵۰ نفر را بسیار کم، ۱۰۰ نفر را کم، ۲۰۰ نفر را مناسب، ۳۰۰ نفر را خوب، ۵۰۰ نفر را خیلی خوب، ۱۰۰۰ نفر را عالی دانسته‌اند [۲۰]. ملاک ورود به پژوهش دامنه سنی ۱۴ تا ۱۹ سال، سلامت جسمی و روانی و کسب رضایت شرکت‌کنندگان برای شرکت در پژوهش و ملاک خروج از پژوهش عدم رضایت برای ادامه همکاری در روند پژوهش بود. در این پژوهش سال تحصیلی، جنس، سن و معدل از ویژگی‌های جمعیت شناختی بود که جمع‌آوری گردید.

سبک فرزندپروری با سه متغیر، سبک دلبستگی با سه متغیر و خودمهارگری و بهزیستی روان‌شناختی مدل پژوهش را تشکیل می‌دهند. بنابراین، بر اساس تعداد متغیرهای مشاهده شده و با توجه به احتمال ریزش نمونه و یا احتمال داده‌های مفقود یا مخدوش، حجم نمونه ۵۵۰ نفر در نظر گرفته شد که پس از جمع‌آوری داده‌ها ۵۰۰ پرسش‌نامه تحلیل گردید.

نمونه‌گیری به‌صورت تصادفی خوشه‌ای به این ترتیب انجام شد که از هر کدام از مناطق جغرافیایی شمال، مرکز، شرق و غرب ۴ مدرسه و از بین آن‌ها یک مدرسه به‌عنوان نمونه نهایی به‌صورت تصادفی (قرعه‌کشی) انتخاب شد. با هماهنگی لازم با دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم و اداره آموزش و پرورش، اجازه ورود به مدرسه گرفته و در زمان مناسب به مدرسه منتخب مراجعه شد. پژوهش‌گر با ارائه توضیحات درباره پژوهش و تأکید بر محرمانه بودن داده‌ها از دانش‌آموزان خواست تا پرسش‌نامه‌ها را تکمیل کنند.

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOI: 10.61186/jrums.22.7.707]

پرسش‌نامه بهزیستی روان‌شناختی (Ryff scale psychological wellbeing; RSPWB): Ryff و KeyesL به منظور اندازه‌گیری بهزیستی روان‌شناختی یک مقیاس خودگزارش‌دهی طراحی نمودند که نسخه اولیه آن ۱۲۰ آیتم داشت که در مطالعات بعدی فرم‌های کوتاه‌تر ۸۴، ۵۴، ۴۲ و ۱۸ سؤالی نیز تدوین شد [۲۱] که در این پژوهش از فرم ۱۸ سؤالی استفاده شده است. شواهد پژوهشی مختلف نشان داده که فرم کوتاه ۱۸ سؤالی در مقایسه با دیگر فرم‌ها بیشترین استفاده و کاربرد را در پژوهش‌های مختلف داشته است [۲۲-۲۴]. این فرم، بهزیستی روان‌شناختی را در شش بعد استقلال، تسلط بر محیط، رشد شخصی، ارتباط مثبت با دیگران، هدفمندی در زندگی و پذیرش خودارزیابی می‌کند. شیوه نمره‌گذاری این پرسش‌نامه به‌صورت طیف لیکرت شش‌درجه‌ای (کاملاً مخالفم=۱ تا کاملاً موافقم=۶) است. سؤالات ۱، ۳، ۴، ۵، ۹، ۱۰، ۱۳، ۱۷ به‌صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شود. حداقل نمره ۱۸ و حداکثر ۱۰۸ خواهد بود که نمرات بالاتر نشان‌دهنده بهزیستی روان‌شناختی بالاتر است. در پژوهش Ryff و Singer همبستگی نسخه کوتاه با مقیاس اصلی ۰/۸۹ و ضرایب آلفای کرونباخ برای ۶ عامل پذیرش خود، تسلط بر محیط، رابطه مثبت با دیگران، هدف در زندگی، رشد شخصی و استقلال به ترتیب ۰/۶۸، ۰/۷۵، ۰/۷۰، ۰/۶۱، ۰/۷۵ و ۰/۷۴ [۲۵] و در نمونه ایرانی به ترتیب ۰/۵۱، ۰/۷۶، ۰/۷۵، ۰/۵۲، ۰/۷۳ و ۰/۷۲ و روایی سازه آن از طریق همبستگی با آزمون سیاهه روان‌درمانی مثبت نگر Rashid و Seligman و مقیاس افسردگی، اضطراب و استرس Lovibond و Lovibond به ترتیب ۰/۷۹ و ۰/۸۱- گزارش شده است [۲۶]. در پژوهش حاضر، ضریب آلفای کرونباخ مقیاس بهزیستی روان‌شناختی ۰/۸۹ و ضرایب آلفای کرونباخ برای ۶ عامل پذیرش خود، تسلط بر محیط، رابطه مثبت با دیگران، هدف در زندگی، رشد شخصی و استقلال به ترتیب ۰/۶۳، ۰/۷۳، ۰/۷۴، ۰/۵۸، ۰/۷۵ و ۰/۷۳ و روایی آن ۰/۶۲ محاسبه شده است.

پرسش‌نامه اقتدار والدینی (Parental Authority Questionnaire): پرسش‌نامه اقتدار والدینی با هدف سنجش فرزندپروری توسط Buri (۱۹۹۱) با ۳۰ گویه و ۳ خرده مقیاس سبک آسان‌گیر (۱۰ سؤال)، مستبدانه (۱۰ سؤال) و مقتدرانه (۱۰ سؤال) در دو فرم پدر و مادر طراحی شده است که فرم‌های پدر و مادر به جزء با اشاره‌های مناسب به واژه پدر یا مادر یکسان هستند. در پژوهش حاضر هر دو فرم مادر و پدر اجرا شده است. نمره‌گذاری پرسش‌نامه به‌صورت طیف لیکرت ۵ نقطه‌ای است که برای گزینه‌های «شدیداً مخالف»، «مخالف»، «بی‌تفاوت»، «موافق» و «شدیداً موافق» به ترتیب امتیازات ۱، ۲، ۳، ۴ و ۵ در نظر گرفته می‌شود. حداقل و حداکثر نمره در هر خرده مقیاس برابر با ۱۰ و ۵۰ خواهد بود. در پژوهشی، ضریب همسانی درونی این مقیاس با آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۷۲، ۰/۷۳ و ۰/۷۰ [۱۰] و Buri ضریب پایایی باز آزمایی برای سبک اقتداری مادر ۰/۷۸، سبک اقتداری پدر ۰/۹۲، برای سبک مستبدانه مادر ۰/۸۶ و پدر ۰/۸۵ و برای سبک سهل‌گیر مادر ۰/۸۱ و پدر ۰/۷۷ گزارش کرده است [۲۸]. هم‌چنین، روایی محتوایی این پرسش‌نامه بر اساس داوری ده نفر از متخصصان روان-شناسی و علوم تربیتی بررسی و ضرایب توافق Kendall برای زیر مقیاس‌ها از ۰/۸۰ تا ۰/۸۹ محاسبه شد [۲۷]. در پژوهش حاضر، آلفای کرونباخ این مقیاس برای سبک

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOI: 10.61186/jrums.22.7.707]

مقتدرانه، مستبدانه و سهل‌گیر به ترتیب ۰/۷۲، ۰/۶۹ و ۰/۹۶ و روایی آن به ترتیب ۰/۵۹، ۰/۵۸ و ۰/۶۷ به دست آمده است.

پرسش‌نامه سبک‌های دلبستگی بزرگسال (Adult Attachment Style Questionnaire): مقیاس دلبستگی بزرگسال با استفاده از مواد آزمون دلبستگی Hazan و Shaver (۱۹۸۷) ساخته شده و در نمونه‌های دانشجویی و جمعیت عمومی ایرانی هنجاریابی شده است [۲۹]. مقیاس ۱۵ سؤال دارد و سه سبک دلبستگی ایمن، اجتنابی و دوسوگرا را در طیف ۵ درجه‌ای لیکرت (خیلی‌کم: ۱، کم: ۲، متوسط: ۳، زیاد: ۴، خیلی‌زیاد: ۵) می‌سنجد. حداقل و حداکثر نمره آزمودنی در زیرمقیاس‌های آزمون به ترتیب ۵ و ۲۵ خواهد بود. ضرایب آلفای کرونباخ پرسش‌های زیرمقیاس‌های ایمن، اجتنابی و دوسوگرا در مورد یک نمونه دانشجویی ۱۴۸۰ نفری شامل ۸۶۰ زن، ۶۲۰ مرد برای کل آزمودنی‌ها به ترتیب ۰/۸۵، ۰/۸۴، ۰/۸۵، برای زنان ۰/۸۶، ۰/۸۳، ۰/۸۴ و برای مردان ۰/۸۴، ۰/۸۵ و ۰/۸۶ محاسبه شد [۲۸]. ضرایب همبستگی بین نمره‌های یک نمونه ۳۰۰ نفری از آزمودنی‌ها در دو نوبت با فاصله چهار هفته برای سنجش پایایی بازآزمایی در مورد سبک‌های دلبستگی ایمن، اجتنابی و دوسوگرا برای کل آزمودنی‌ها به ترتیب ۰/۸۷، ۰/۸۳، ۰/۸۴، برای زنان ۰/۸۶، ۰/۸۲، ۰/۸۵ و برای مردان ۰/۸۸، ۰/۸۳ و ۰/۸۳ به دست آمد [۲۹]. روایی محتوایی مقیاس دلبستگی بزرگسال با سنجش ضرایب همبستگی بین نمره‌های ۱۵ نفر از متخصصان روان‌شناسی موردبررسی قرار گرفت. ضریب توافق Kendall برای سبک‌های دلبستگی ایمن، اجتنابی و دوسوگرا به ترتیب ۰/۸۰، ۰/۶۱ و ۰/۵۷ محاسبه شد [۲۹].

در پژوهش حاضر، ضریب آلفای کرونباخ برای سبک‌های ایمن، اجتنابی و دوسوگرا به ترتیب ۰/۷۳، ۰/۸۵ و ۰/۸۹ و روایی آن به ترتیب ۰/۶۲، ۰/۶۵ و ۰/۶۶ به‌دست‌آمده است.

پرسش‌نامه خود مهارگری (Self-cotrol questionnaire): این آزمون در سال ۲۰۰۴ توسط Tangney و همکاران با ۳۶ سؤال با الهام از ابزارهای قبلی و برای برطرف کردن نواقص پرسش‌نامه‌هایی که برای سنجش خود مهارگری ساخته شده، تهیه شده است. هر سؤال با درجه لیکرتی ۱ تا ۵ به‌صورت به هیچ وجه در مورد من صدق نمی‌کند (۱)، کمتر اوقات در مورد من صدق می‌کند (۲) تا حدودی در مورد من صدق می‌کند (۳)، بیشتر اوقات در مورد من صدق می‌کند (۴) و همیشه در مورد من صدق می‌کند (۵) نمره‌گذاری می‌شود. نمره کل افراد در کمترین حالت ۳۶ و بیشترین ۱۸۰ خواهد بود. برای بررسی پایایی بازآزمایی، ۲۳۳ نفر بعد از مدت سه هفته به سؤالات آزمون برای بار دوم پاسخ دادند؛ پایایی بازآزمایی برای نمره کل خودمهارگری ۰/۸۹ محاسبه شد [۳۰]. در پژوهشی Besharat با روش تحلیل عاملی به پنج عامل در این آزمون دست‌یافته است. توانایی کلی در خود نظم‌دهی ۱۱ گزاره، تمایل به کنش غیر تکانش‌گرانه-محتاطانه ۱۰ گزاره، دامنه عادات سالم ۷ گزاره، خود نظم‌جویی در خدمت ارزش سخت‌کوشی ۵ گزاره و ثبات ۵ گزاره [۳۱]. در پژوهشی پایایی این آزمون به روش آلفای کرونباخ ۸۲ /۰ به دست آمده است [۱۹]. در پژوهش حاضر، ضریب آلفای کرونباخ برای این مقیاس ۰/۷۴ و روایی آن ۰/۷۳ به دست آمده است.

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOI: 10.61186/jrums.22.7.707]

در این پژوهش به‌منظور تجزیه‌وتحلیل داده‌ها از نرم افزارهای SPSS نسخه ۲۴ و LISREL نسخه ۵ استفاده شد. در این پژوهش، در سطح توصیفی از شاخص‌های آمار توصیفی از قبیل جداول توزیع فراوانی، شاخص‌های گرایش مرکزی و پراکندگی (میانگین و انحراف استاندارد) شد. هم چنین در سطح استنباطی، ابتدا آزمون آماری مربوط به ضریب همبستگی Pearson بر اساس متون علمی انتخاب شد و برای بررسی فرضیه‌های پژوهش از مدل‌سازی معادلات ساختاری (Structural equations modeling) استفاده شد. سطح معنی‌داری در آزمون‌ها ۰/۰۵ در نظر گرفته شده است.

نتایج

در پژوهش حاضر تعداد ۵۰۰ شرکت کننده بررسی شدند که ۲۳۱ نفر (۴۶/۲ درصد) دختر و ۲۶۴ نفر (۵۲/۸ درصد) پسر بودند. دامنه تغییرات سن ۱۵ تا ۱۸ سال با میانگین و انحراف معیار سنی به ترتیب ۱۷/۰۷ و ۱/۱۶ سال و دامنه تغییرات معدل ۱۴ تا ۲۰ با میانگین و انحراف معیار به ترتیب ۱۸/۴۷ و ۱/۴۱ بود. در جدول ۱، یافته‌های توصیفی متغیرهای پژوهش آورده شده است.

جدول ۱- یافته‌های توصیفی متغیرهای پژوهش در جمعیت نوجوان ۱۵ تا ۱۸ سال ساکن شهرستان کاشان در سال ۱۴۰۱ (n=۵۰۰)

متغیر	حداقل	حداکثر	میانگین	انحراف معیار	کجی	کشیدگی
نمره کل	۲۹	۱۰۱	۶۴/۲۷	۱۳/۸۳	-۰/۲۹	۰/۳۰
استقلال	۴	۱۸	۱۰/۹۷	۲/۴۳	-۰/۲۸	۰/۲۷
تسلط بر محیط	۴	۱۸	۱۱/۰۸	۲/۸۱	-۰/۴۳	-۰/۰۷
رشد شخصی	۴	۱۸	۱۱/۰۱	۲/۶۶	-۰/۴۶	۰/۱۸
ارتباط مثبت با دیگران	۳	۱۸	۹/۸۶	۳/۰۵	۰/۴۹	-۰/۱۹
هدفمندی در زندگی	۴	۱۸	۱۱/۵۸	۳/۳۲	-۰/۳۸	-۰/۶۱
پذیرش خود	۴	۱۸	۹/۷۸	۳/۱۲	۰/۶۸	-۰/۱۳
خودمهارگری	۵۳	۱۶۶	۱۲۰/۷۸	۱۸/۸۰	-۰/۵۲	۰/۷۹
سبک سهل‌گیرانه	۱۳	۴۴	۲۷/۹۸	۵/۲۶	-۰/۰۰۱	۰/۴۲
سبک مستبدانه	۱۲	۴۷	۲۵/۹۱	۷/۴۵	۰/۳۷	-۰/۶۰
سبک اقتدارگرایانه	۱۱	۴۹	۳۰/۶۲	۷/۰۴	-۰/۳۵	۰/۲۰
سبک ایمن	۵	۲۱	۱۲/۵۰	۲/۷۰	۰/۲۶	۰/۲۰
سبک اجتنابی	۳	۲۰	۱۲/۱۴	۲/۹۸	-۰/۰۹	۰/۱۴
سبک دوسوگرا	۰	۲۴	۱۱/۴۹	۴/۴۰	-۰/۰۱	-۰/۴۳

شاخص‌های گزارش شده در تحلیل معادلات ساختاری (جدول ۲) نشان دهنده برازش مطلوب داده‌ها با مدل است. مهم‌ترین این شاخص‌ها عبارت‌اند از: نیکویی برازش (Goodness of fit index; GFI)، برازش تطبیقی (Comparative fit index; CFI)، شاخص برازندگی هنجارشده (Normed fit index; NFI) که بایستی از ۹۰ درصد بیشتر باشد [۳۲]. در مدل مورد بررسی GFI=۰/۹۳، CFI=۰/۹۷ و NFI=۰/۹۷ است که نشان دهنده مناسب بودن

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOI: 10.61186/jrums.22.7.707]

مدل است. شاخص ریشه میانگین مربعات باقی‌مانده (Root mean square residual; SRMR) که مقدار SRMR هرچه کمتر باشد، بهتر است. در این مدل مقدار آن ۰/۰۴۳ گزارش شده است. اگر مقدار این شاخص کمتر از ۰/۰۵ باشد، مناسب است، زیرا این شاخص معیاری برای میانگین اختلاف داده‌های مورد مشاهده شده و داده‌های مدل است [۳۳]. از آن‌جایی که شاخص خی-دو برای مدل‌یابی معادلات ساختاری مناسب نیست، برای این روش باید خی-دو بهنجار شود. یکی از شاخص‌های عمومی برای به حساب آوردن پارامترهای آزاد در محاسبه شاخص‌های برازش شاخص خی-دو بهنجار یا Normed chi-square است که از تقسیم ساده خی-دو بر درجه آزادی مدل محاسبه می‌شود. چنان‌چه این مقدار کوچک‌تر از ۲ باشد، مطلوب است و اگر از ۵ کوچک‌تر باشد با اغماض قابل قبول است [۳۳]. در مدل پژوهشی مورد بررسی این شاخص ۳/۲۲ به دست آمده است.

پس در نتیجه داده‌های تجربی جمع‌آوری شده توسط محقق، مدل نظری تدوین شده بر اساس ادبیات پژوهشی را تأیید کرده و نشان می‌دهد که مدل تدوین شده برای تبیین بهزیستی دانش‌آموزان شهر کاشان بر اساس سبک‌های دلبستگی، سبک‌های فرزندپروری با میانجی‌گری خودمهارگری یک مدل مطلوب است. میزان واریانس تبیین شده بهزیستی روان‌شناختی به‌وسیله ترکیب خطی متغیرهای برون‌زا و میانجی ۰/۵۳ است که نشان می‌دهد، ترکیب خطی سبک‌های دلبستگی، سبک‌های فرزندپروری و خودمهارگری ۵۳ درصد از تغییرات بهزیستی روان‌شناختی را تبیین می‌کنند. ترکیب خطی سبک‌های دلبستگی، سبک‌های فرزندپروری ۳۹ درصد از تغییرات خود مهارگری را تبیین می‌کردند که نتایج شاخص‌های برازش در جدول ۲ آورده شده است.

جدول ۲- شاخص‌های برازش متغیرهای پژوهش در جمعیت نوجوان ۱۵ تا ۱۸ سال ساکن شهرستان کاشان در سال ۱۴۰۱ (n=۵۰۰)

شاخص‌های آماری و مقادیر قابل قبول [۲۸]							
شاخص‌های آماری	χ^2	df	χ^2/df	NFI	CFI	GFI	SRMR
مقادیر به دست آمده	۱۴۲/۰۲	۴۴	۳/۲۲	۰/۹۷	۰/۹۷	۰/۹۳	۰/۰۴۳
مقادیر قابل قبول [۳۲-۳۳]			۱-۵	>۰/۹۰	>۰/۹۰	>۰/۹۰	>۰/۰۵

بر اساس نتایج جدول ۳، سبک سهل‌گیرانه (β=-۰/۱۸۱، P<۰/۰۱)، سبک مستبدانه (β=-۰/۱۵۲، P<۰/۰۱)، نقش معنادار و منفی و سبک اقتدارگرایانه (β=۰/۳۱۱، P<۰/۰۱)، نقش معنادار و مثبت در پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی دانش‌آموزان داشتند. سبک دوسوگرا (β=-۰/۱۶۲، P<۰/۰۱) نقش معنادار و منفی در پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی دانش‌آموزان داشت و خود مهارگری (β=۰/۲۲۰، P<۰/۰۱) نقش معنادار و مثبت در پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی دانش‌آموزان داشت. از بین ۶ متغیر پیش‌بین، سبک‌های مستبدانه، اقتدارگرایانه، سبک ایمن، سبک دوسوگرا و سبک اجتنابی با میانجی‌گری خود مهاگری با بهزیستی روان‌شناختی رابطه معنی‌داری داشتند (P<۰/۰۵). از بین ۶ متغیر پیش‌بین فقط سبک سهل‌گیرانه رابطه معنی‌داری با متغیر خود مهارگری نداشت.

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOI: 10.61186/jrums.22.7.707]

جدول ۳- برآورد اثرات مستقیم و غیرمستقیم متغیرهای پژوهش در جمعیت نوجوان ۱۵ تا ۱۸ سال ساکن شهرستان کاشان در سال ۱۴۰۱ (n=۵۰۰)

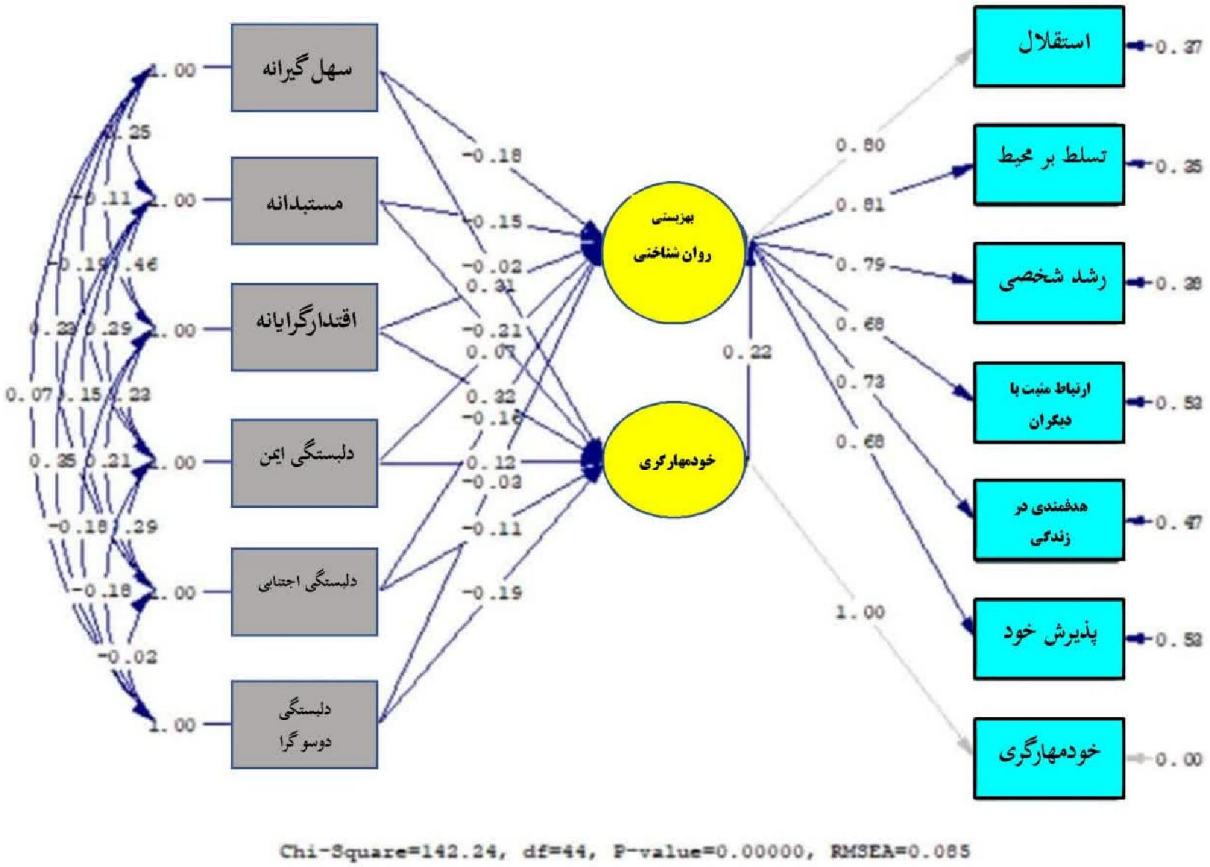
متغیرها	اثرات مستقیم		اثرات غیرمستقیم		اثرات کل	
	β	T	β	T	β	T
سبک سهل‌گیرانه←بهزیستی روان‌شناختی	-۰/۱۸	-۴/۷۵**	-۰/۰۰۱	-۰/۵۹	-۰/۱۸	-۴/۷۷**
سبک مستبدانه← بهزیستی روان‌شناختی	-۰/۱۵	-۳/۵۴**	-۰/۰۴	-۳/۴۲**	-۰/۲۰	-۴/۵۴**
سبک اقتدارگرایانه← بهزیستی روان‌شناختی	۰/۳۱	۷/۲۱**	۰/۰۷	۴/۱۶**	۰/۳۸	۹/۰۱**
سبک ایمن← بهزیستی روان‌شناختی	۰/۰۷	۱/۹۴	۰/۰۳	۲/۵۶**	۰/۱۰	-۲/۵۶*
سبک دوسوگرا← بهزیستی روان‌شناختی	-۰/۱۶	-۴/۲۹**	-۰/۰۲	-۲/۴۳**	-۰/۱۹	-۴/۸۱**
سبک اجتنابی← بهزیستی روان‌شناختی	-۰/۰۳	-۰/۷۸	-۰/۰۴	-۳/۵۴**	-۰/۰۷	-۱/۸۹
خودمهارگری← بهزیستی روان‌شناختی	۰/۲۲	۴/۸۶**	-	-	۰/۲۲	۴/۸۶**
سبک سهل‌گیرانه←خودمهارگری	-۰/۰۲	-۰/۶۰	-	-	-۰/۰۲	-۰/۶۰
سبک مستبدانه←خودمهارگری	-۰/۲۱	-۴/۸۱**	-	-	-۰/۲۱	-۴/۸۱**
سبک اقتدارگرایانه←خودمهارگری	۰/۳۲	۸/۰۶**	-	-	۰/۳۲	۸/۰۶**
سبک ایمن← خودمهارگری	۰/۱۲	۳/۰۱**	-	-	۰/۱۲	۳/۰۱**
سبک دوسوگرا← خودمهارگری	-۰/۱۱	-۲/۸۰**	-	-	-۰/۱۱	-۲/۸۰**
سبک اجتنابی← خودمهارگری	-۰/۱۹	-۵/۱۶**			-۰/۱۹	-۵/۱۶**

*P<۰/۰۵ ، ** P<۰/۰۱*

در شکل ۲، مدل ساختاری پژوهش در تبیین روابط بین سبک‌های فرزندپروری، سبک‌های دلبستگی، خود مهارگری و بهزیستی روان‌شناختی همراه با ضرایب مسیر که همان ضرایب بتا در معادله رگرسیون هستند، نشان داده شده است. با توجه به این ضرایب که هم در شکل و هم در جدول ۳ آورده شده است، می‌توان به این نتیجه رسید که از بین سبک‌های دلبستگی، سبک دلبستگی دوسوگرا با ضریب ۰/۱۶- و از بین سبک‌های فرزند پروری، سبک اقتدارگرایانه با ضریب ۰/۳۱ بیشترین نقش را بر بهزیستی روان‌شناختی نوجوانان داشتند. هم‌چنین، خود مهارگری با ضریب ۰/۲۲ نقش مؤثری بر بهزیستی روان‌شناختی داشته است.

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOI: 10.61186/jrums.22.7.707]

شکل۲- ضرایب مسیر مدل سبک فرزند پروری ادراک شده و سبک دلبستگی در بهزیستی روان‌شناختی نوجوانان با میانجی‌گری خود مهارگری در جمعیت نوجوان ۱۵ تا ۱۸ سال ساکن شهرستان کاشان در سال ۱۴۰۱ (n=۵۰۰)

بحث

هدف از انجام این پژوهش تعیین نقش سبک فرزندپروری ادراک شده و سبک دلبستگی در بهزیستی روان‌شناختی نوجوانان با واسطه خودمهارگری بود. یافته‌های پژوهش نشان داد سبک‌های سهل‌گیرانه و مستبدانه نقش معنادار و منفی و سبک اقتدارگرایانه نقش معنادار و مثبت در پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی دانش‌آموزان داشتند. هم‌چنین، در بین سبک‌های دلبستگی سبک دوسوگرا نقش معنادار و منفی در پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی دانش‌آموزان داشت و خودمهارگری نیز نقش معنادار و مثبت در پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی دانش‌آموزان داشت.

سلامت روانی افراد چیزی فراتر از نبود بیماری است و یکی از جنبه‌های آن، بهزیستی روان‌شناختی است و به معنی احساس خوب در مورد خود و زندگی است و شامل: توانمندی‌های شخصی، پیشرفت بسنده، تعامل کارآمد و مؤثر با جهان، پیوند و رابطه مطلوب با اجتماع و پیشرفت مثبت در طول زمان است [۳۴]. یکی از عوامل مهمی که نقش مؤثری بر بهزیستی روان‌شناختی افراد و به‌ویژه نوجوانان دارد، خانواده و سبک فرزندپروری والدین است که به‌عنوان

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]
[DOI: 10.61186/jrums.22.7.707]

مجموعه‌ای از رفتارهایی توصیف می‌شود که تعیین‌کننده ارتباطات متقابل والد-کودک در طول دامنه گسترده‌ای از موقعیت‌ها است [۳۵]. در پژوهش‌های مختلف از جمله [۳۵، ۹، ۵]، به رابطه بین سبک‌های فرزندپروری ادراک شده با بهزیستی روان‌شناختی اشاره شده است که با نتایج پژوهش حاضر همخوانی دارد. به نظر می‌رسد سبک فرزندپروری اقتدارگر با پیامدهای تحولی مثبت همچون اعتمادبه‌نفس و خودمختاری در سطح بالاتر، کج‌رفتاری کمتر و رابطه بهتر با همتایان، داشتن قدرت تصمیم‌گیری در جهت اهداف خود و رشد فردی رابطه دارد. هم‌چنین، ادراک پذیرش در سبک اقتدارگر از طرف والدین، شرط لازم برای ایجاد رفتارهای خاص مانند حرمت خود و اعتماد به نفس بالا است. رفتار والدین مستبد خصومت‌آمیز و بر اصل تنبیه استوار است، فرزندان این والدین تمایل به خشونت و خودآزاری نشان می‌دهند معمولاً در روابط اجتماعی گوشه‌گیر و منزوی‌اند و اتکابه‌نفس کمی دارند و احساس بی‌کفایتی می‌کنند [۳۴]. درحالی‌که والدین سهل‌انگار نسبت به فرزندان خود ابعاد آزادی و پذیرش را اعمال می‌کنند و فرزندان آن‌ها حمایت بسیار زیادی را دریافت می‌کنند، بدون این‌که قوانین و محدودیت‌های خاصی از طرف والدین آن‌ها اعمال شود. والدین غفلت ورز، آزادگذار و طردکننده هستند. آن‌ها از اتکاء به خود، خویشتن‌داری و استقلال رأی اندکی برخوردارند و هنگام مواجهه با ناملایمات تمایل به واپس‌روی دارند، نسنجیده عمل می‌کنند و به فعالیت بی‌هدف می‌پردازند [۳۶].

در کنار سبک‌های فرزندپروری، نوع ارتباط عاطفی ایجاد شده فرزند-والد نیز در جریان بهزیستی روان‌شناختی افراد ایفای نقش می‌کند که با عنوان سبک‌های دلبستگی معرفی می‌شود. دلبستگی بیانگر ارتباط عاطفی کودک و مادر است و موجب می‌شود که کودک به دنبال آسایش حاصل از وجود مادر باشد، به‌ویژه هنگامی‌که احساس ترس و عدم اطمینان می‌کند [۱۴]. پژوهش حاضر نشان داد که تنها سبک دوسوگرا رابطه منفی و معنادار با بهزیستی روان‌شناختی دارد که با پژوهش‌های مختلف از جمله [۳۷-۳۶، ۱۶-۱۵] همخوانی دارد. در تبیین این یافته می‌توان اشاره کرد زمانی که فرزندان حمایت مناسب را از والدین خود دریافت و ادراک می‌کنند، می‌توانند در مواجهه با مسائل خوش‌بینانه‌تر و هدفمندتر برخورد کنند و فرزندانی که دلبستگی ناایمن (سبک‌های دوسوگرا یا اجتنابی) دارند، با احساس ترس، ناتوانی از هماهنگی با موقعیت‌ها در ارتباطند و نتیجه نامطلوب آن به‌طور معناداری از بهزیستی روان‌شناختی فاصله می‌گیرد [۳۸].

متغیر دیگری که در عرصه سلامت سهم زیادی در پیش‌بینی کنندگی بهزیستی روانی دارد، خود مهارگری است. خود مهارگری می‌تواند منجر به افزایش سلامت روانی، شاد زیستی و بهزیستی روان‌شناختی شود [۳۹]. پژوهش‌های مختلف نشان داده‌اند که بین خودمهارگری با بهزیستی روان‌شناختی ارتباط وجود دارد و با نتایج پژوهش حاضر همسو است [۳۹، ۷]. در تبیین یافته فوق می‌توان اشاره کرد که خود مهارگری، ظرفیت فرد برای تعدیل رفتارها طبق شرایط و تغییرات محیط درونی و بیرونی و به بیان دیگر، ظرفیت شخص برای سازمان‌دهی رفتار طبق اهداف است. افرادی که خودمهارگری بالاتری دارند، دستاوردهای بهتری در حیطه‌های مختلف به دست می‌آورند. خود مهارگری با

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOI: 10.61186/jrums.22.7.707]

مجموعه‌ای از دستاوردهای مثبت و مطلوب ازجمله سازش یافتگی مناسب، نمرات درسی بهتر، مشکلات تغذیه‌ای کمتر، ارتباطات بین شخصی بهتر و بروز پاسخ‌های هیجانی بهینه همبستگی دارد [۴۰].

نتایج پژوهش حاضر نشان داد از بین ۶ متغیر پیش‌بین، سبک‌های مستبدانه، اقتدارگرایانه، سبک ایمن، سبک دوسوگرا و سبک اجتنابی با میانجی‌گری خود مهارگری با بهزیستی روان‌شناختی رابطه معنی‌داری داشتند. از بین ۶ متغیر پیش‌بین فقط سبک سهل‌گیرانه رابطه معنی‌داری با متغیر خود مهارگری نداشت.

والدین با سبک مقتدرانه همراه با حمایت و برآوردن نیازهای روانی فرزندان، چارچوب و مرزهای خانواده را نیز در نظر می‌گیرند [۱۷]. در چنین خانواده‌هایی افراد دوستانه به اظهارنظر خود می‌پردازند و این احساس خوب گفتن و جلب‌توجه نمودن، زمینه‌های عزت‌نفس و شادکامی را در تک‌تک افراد خانواده خصوص مهیا می‌کند. فرزندان برخوردار از سبک مقتدرانه والدین، از سلامت روان بیشتری برخوردار هستند. والدین با سبک مستبدانه از نظر پذیرش و روابط نزدیک پایین، از نظر کنترل اجباری بالا و از نظر استقلال دادن پایین هستند. این نوع سبک‌ها در کیفیت زندگی و بهزیستی روانی فرزندان می‌تواند اثرات مختلفی داشته باشد [۸]. هرچقدر والدین در انتخاب شیوه تربیتی دقت بیشتری داشته باشند، دانش‌آموزان نیز از خودکنترلی بیشتری برخوردار خواهند بود و در نهایت در دوره جوانی و بزرگسالی کمتر دچار خطا خواهند شد [۱۷].

مدل پیشنهادی پژوهش با داده‌های پژوهش Fathi و Sheikhul-Islami همسو است و بین دلبستگی ایمن با بهزیستی روان‌شناختی، رابطه مثبت و معنادار و بین سبک دلبستگی نا ایمن (اضطرابی، اجتنابی) با بهزیستی روان‌شناختی رابطه منفی و معنادار وجود دارد. هم‌چنین، سبک دلبستگی با واسطه‌گری انعطاف‌پذیری شناختی، بهزیستی روان‌شناختی را به‌صورت غیرمستقیم پیش‌بینی نمود. نتایج پژوهش حاضر مؤید این است که هرچه افراد دلبستگی ایمن بیشتری داشته باشند، خود مهارگری و بهزیستی روان‌شناختی بالاتری را تجربه می‌کنند [۴۱].

در تبیین یافته‌های فوق می‌توان بیان کرد که والدین کودکان با دلبستگی ایمن در معنا دادن به احساسات فرزندشان، باعث ایجاد خودآگاهی، استقلال، رشد روانی، ایجاد روابط دوستانه و پذیرش خود می‌شوند. این والدین از طریق همسویی با نیازهای فرزندشان و با اهمیت دادن به تصمیم‌گیری کودکان و حمایت از اجرای تصمیمات آنان استقلال را در آنان پرورش می‌دهند [۴۲]. افرادی با دلبستگی دوسوگرا و اجتنابی درکشان از دیگران با بی‌اعتمادی همراه است، خود را کم ارزش و غیر قابل قبول می‌دانند و روابط میان-فردی ضعیفی دارند. سبک دلبستگی دوسوگرا و اجتنابی سبب افزایش رفتارهای پرخطر، عواطف ناپخته و عدم کنترل خود می‌شود [۴۲]. در حقیقت هرچه فرزندان در محیط خانواده، احساس دلبستگی ایمن بیشتری با والدینشان داشته باشند در آینده قادر خواهند بود تا با کنترل هیجانات و احساسات خود در زمان بروز شرایط نامساعد اجتماعی، تصمیمات مبتنی بر حل مسئله را اتخاذ کنند و به این صورت بهزیستی روان‌شناختی در خود به وجود بیاورند.

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOI: 10.61186/jrums.22.7.707]

هر پژوهشی در اجرا قاعدتاً با محدودیت‌هایی مواجه است، پژوهش حاضر از این امر مستثنی نیست. محدودیت‌های پژوهش حاضر را می‌توان چنین بیان کرد: روش پژوهش از نوع توصیفی است و برداشت‌های علی از نتایج آن دارای اشکالاتی است. این پژوهش در جامعه آماری متوسطه دوم شهرستان کاشان اجرا شد که برای تعمیم نتایج به سایر شهرها و دوره‌های آموزشی باید جانب احتیاط را رعایت کرد. پیشنهاد می‌شود این پژوهش در سایر شهرهای کشور اجرا و نتایج آن با هم مقایسه و در صورت لزوم در سیستم آموزش و پرورش استفاده گردد. هم‌چنین، در اجرای این پژوهش پیشنهاد می‌گردد که از ابزارهای دیگر روان‌شناختی مانند مصاحبه نیز استفاده شود.

نتیجه‌گیری

نتایج پژوهش حاضر نشان داد خودمهارگری در رابطه سبک‌های فرزندپروری و سبک‌های دلبستگی با بهزیستی روان‌شناختی دانش‌آموزان دور دوم شهرستان کاشان نقش میانجی دارد. نتایج هم‌چنین نشان داد سبک‌های فرزندپروری، سبک‌های دلبستگی و خودمهارگری، بهزیستی روان‌شناختی را پیش‌بینی می‌کنند. با توجه به یافته‌های پژوهش و اهمیت بهزیستی روان‌شناختی نوجوانان پیشنهاد می‌شود با برگزاری کارگاه‌هایی جهت افزایش خود مهارگری نوجوانان و با تشکیل کلاس‌های آموزش خانواده و بسته‌های آموزشی جهت راهنمایی والدین در نوع رفتار با فرزندان و ایجاد سبک فرزندپروری صحیح و اعمال محبت و حمایت-گری مناسب، سبب افزایش سطح بهزیستی روان‌شناختی نوجوانان شویم.

تشکر و قدردانی

به این وسیله از کلیه دانش‌آموزانی که در این پژوهش شرکت کرده و پرسش‌نامه‌های پژوهش را تکمیل کردند و مدیران مدارس که برای اجرای پژوهش همکاری لازم را داشتند، قدردانی می‌شود.

References

[1] Betegón E, Rodríguez-Medina J, Del-Valle M, Irurtia MJ. Emotion Regulation in Adolescents: Evidence of the Validity and Factor Structure of the Cognitive Emotion Regulation Questionnaire (CERQ). *Int J Environ Res Public Health* 2022; 19(6): 36-52.

[2] Muchiri S. Impact of Free/Subsidized Secondary School Education on the Likelihood of Teenage Motherhood. *Demography* 2021; 58(4): 1401-21.

[3] Orkibi H, Ronen T. Basic psychological needs satisfaction mediates the association between

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOI: 10.61186/jrums.22.7.707]

[8] Hamidi F, Ansari Sh. The relationship between parents' parenting styles and students' hard behavior and psychological well-being. *J Fam Pract* 2015; 13(32): 47-65. [Farsi]

[10] Ghalami Z, Sohrabi Z. The study of relationship between perceived parenting styles with emotional well-being and social well-being of students. *Rooyesh* 2019; 8(7): 107-11.

[11] Sohrabzadeh Fard A, Gharraee B, Asgharnejad Farid AA, Aghebati A. Relationship Between Perceived Parenting Styles and Identity Styles With Intensity of Depression in Adolescents. *IJPCP* 2017; 22 (4): 292-9.

[12] Smetana JG. Current research on parenting styles, dimensions, and beliefs. *Curr Opin Psychol* 2017; 15: 19-25.

[13] Fraley RC, Roisman GI. The development of adult attachment styles: four lessons. *Curr Opin Psychol* 2019; 25; 26-30.

self-control skills and subjective well-being. *Front Psychol* 2017; 8: 936-49.

[4] De Ridder D, Gillebaart M. Lessons learned from trait self-control in well-being: Making the case for routines and initiation as important components of trait self-control. *Health Psychol Rev* 2017; 11(1): 89-99.

[5] Francis A, Pai MS, Badagabettu S. Psychological well-being and perceived parenting style among adolescents. *Compr Child Adolesc Nurs* 2021; 44(2): 134-43.

[6] Varma P, Cheaskul U, Poonpol P. The influence of parenting styles on academic adjustment and psychological well-being among Thai university students mediated by Internet addiction and self-regulation: A path model. *J Healthc Leadersh* 2018; 17(2): 13-24.

[7] Aka BT, Gencoz T. Perceived parenting styles, emotion recognition and regulation in relation to psychological well-being. *Procedia Soc Behav Sci* 2014; (159): 529-33.

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOI: 10.61186/jrums.22.7.707]

[14] Bretherton I, Munholland KA. The internal working model construct in light of contemporary neuroimaging research. Handbook of attachment: Theory, research, and clinical applications 2016; 3: 63-88.

[15] Akbari B, Doupour R, Kohansal S, Karimiyan Z. Relationship between social support and attachment styles with psychological well-being of university students. *Int J Educ Res* 2018; 14(57): 21-38. [Farsi]

[16] Narimani M, Yousefi F, Kazemi R. The role of attachment styles and quality of life in predicting the psychological well-being of adolescents with learning disabilities. *JLD* 2013; 3(4): 124-42. [Farsi]

[17] Costa S, Sireno S, Larcan R, Cuzzocrea F. The six dimensions of parenting and adolescent psychological adjustment: The mediating role of psychological needs. *J of Psycho* 2019; 60(2): 128-37.

[18] Khosravi Z, Malalahi M, Sadegh Ali. Investigating the relationship between psychological well-being and identity styles and self-control in prisoners. *8th Intl Conf on Psychoy and Soc Sci*, *Tehran* 2016; 4(10): 158-71. [Farsi]

[19] Jackson DB, Testa A, Vaughn MG. Low self-control and the adolescent police stop: Intrusiveness, emotional response, and psychological well-being. *J Crim Justice* 2020; 66: 101-38.

[20] Ghasemi V. Estimating the optimal sample size in structural equation models and assessing its adequacy for social researchers. *Iranian J of Soc* 2013; 12(4): 126-47. [Farsi]

[21] Ryff CD, Keyes CL. The structure of psychological well-being revisited. *J of Per and Soc Psychol* 1995; 69(4): 716-27.

[22] Sirigatti S, Penzo I, Iani L, Mazzeschi A, Hatalskaja, H, Giannetti E, et al. Measurement Invariance Ryff's Psychological

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOI: 10.61186/jrums.22.7.707]

Well-Being Scales Across Italian and Belarusian Students. *J Soc Ind Res* 2012; 6(8): 1-14.

[23] Springer KW, Hauser RM. An Assessment of the Construct Validity of Ryff's Scales of Psychological Well-Being: Method, Mode and Measurement Effects. *J Soc Sci Res* 2006; 6(4): 1120-31.

[24] Keyes CL, Shmotkin D, Ryff CD. Optimizing well-being: The empirical encounter of two traditions. *J of Personal Soc Psychol* 2002; 82: 1007-22.

[25] Ryff CD, Singer BH. Best news yet on the six-factor model of well-being. *J Soc sci Res* 2006; 35: 1103-19.

[26] Khanjani M, Shahidi S, Fathabadi J, Mazaheri MA, Shokri O. Factor structure and psychometric properties of the Ryff's scale of psychological well-being, short form (18-item) among male and female students. *Thought and Behave in Clinical Psychol* 2014; 9(32): 27-36.

[27] Buri JR. Parental Authority Questionnaire. *J of Personal and Soc Assesst* 1991; 57: 110-9.

[28] Hazan C, Shaver PR. Romantic love conceptualized as an attachment process. *Journal of Personality and Social Psychology* 1987; 52: 511-24.

[29] Besharat MA. Relation of attachment style with marital conflict. *Psychol Rep* 2003; 95: 1114-35. [Farsi]

[30] Tangney JP, Baumeister RF, Boone AL. High self-control predicts good adjustment, less pathology, better grades, and interpersonal success. *J Pers* 2004; 72(2): 271-324.

[31] Besharat MA. Development and validation of Adult Attachment Inventory. *Procedia Soc Behav Sci* 2012; 30: 470-85.

[32] Hu LT, Bentler PM. Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis:

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOI: 10.61186/jrums.22.7.707]

Conventional criteria versus new alternatives. *Structural equation modeling: a multidisciplinary journal* 1999; 6(1): 1-55.

[33] Zareei HA. A guide to inferential statistics in psychology in simple language with SPSS and AMOS software. 2000; Tehran: Arjmand.

[34] Fatahi N, Tamnaifar M. the relationship between parenting styles of parents and psychological well-being in children, International Conference on Humanities and Behavioral Studies, Tehran, https://civilica.com/doc/331451. Year 8, Number 7, Serial Number 40, September 2018. [Farsi]

[35] Ding R, He P. Parenting styles and health in mid-and late life: evidence from the China health and retirement longitudinal study. *BMC geriatrics* 2022; 22(1): 463.

[36] Mouszadeh M, Niknam M, Shakiba S. Prediction of psychological well-being based on attachment styles among the employees of Ahvaz Pipe Company, Third National Conference of the Third Millennium and Human Sciences, Bandar Abbas, 2016. [Farsi]

[37] Mendes AL, Canavarro MC, Ferreira C. The roles of self-compassion and psychological flexibility in the psychological well-being of adolescent girls. *Curr Psychol* 2022; 1-10.

[38] Mikulincer M, Shaver PR. Attachment in adulthood: Structure, dynamics, and change. Guilford Press, New York, 2010: 140.

[39] Piri Z, Khosravi M, Malalahi P. The relationship between perceived stress and hope with psychological well-being in juvenile delinquents. 8th International Conference on Psychology and Social Sciences, Tehran, 2016. [Farsi]

[40] Lyddy CJ, Good DJ, Bolino MC, Thompson PS, Stephens JP. The costs of mindfulness at work: The moderating role of mindfulness in surface acting, self-control depletion, and

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOI: 10.61186/jrums.22.7.707]

[42] Rahimnia F, Nosrati S, Islami Q. Investigating the impact of job security and independence on leaving the service due to job entanglement in government organizations. *Public Adm* 2016; 9(2): 333-57. [Farsi]

performance outcomes. *J Appl Psychol* 2021; 106(12): 19-28.

[41] Fathi A, Sheikhul-Islami R. The relationship between attachment style and psychological well-being: the mediating role of cognitive flexibility. *J Psychol* 2018; 23(2): 134-47. [Farsi]

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOI: 10.61186/jrums.22.7.707]

The Role of Perceived Parenting Style and Attachment Style in Adolescents' Psychological Well-Being with the Mediation of Self-Control: A Descriptive Study

Marzieh Sadat Seyed Khorasani[1], Hamid Rafiei-Honar[2], Hassan Mirzahosseini[3]

Received:24/04/23 Sent for Revision: 10/06/23 Received Revised Manuscript: 23/08/23 Accepted: 20/09/23

Background and Objectives: Adolescence is an important stage of psychological development. Their health level has a significant impact on their success. Psychological well-being is among the variables that are important in this field. This research was conducted with the aim of determining the relationship between perceived parenting style and attachment in the psychological well-being of adolescents with the mediating role of self-control.

Materials and Methods: The research method was descriptive and structural equation modeling. The statistical population was the secondary school students of Kashan City in 2022-2023, of whom 500 were selected based on random cluster sampling. Data were collected based on four questionnaires of Psychological Well-Being, Parental Authority, Attachment Style, and Self-Control. Data were analyzed by Pearson's correlation test and structural equation modeling.

Results: The results showed that permissive style with (β=-0.181, $p<0.01$) and authoritarian style with (β=-0.152, $p<0.01$) had a significant and negative role, and style authoritarian with (β=0.311, $p<0.01$) had a significant and positive role in predicting psychological well-being. Ambivalent style (β =-0.162, $p<0.01$) had a significant and negative role in predicting psychological well-being, and self-control (β=0.220, $p<0.01$) had a significant and positive role in predicting psychological well-being. Among the 6 predictor variables, autocratic, authoritarian, safe, ambivalent, and avoidant styles had a significant relationship with psychological well-being through the mediation of self-control ($p<0.05$).

Conclusion: Self-control plays an important role in the relationship between perceived parenting style and attachment with the psychological well-being of adolescents. Considering the importance of parenting style, it is suggested to try to increase self-control and psychological well-being of teenagers through family education classes.

Key words: Perceived parenting style, Attachment style, Psychological well-being, Self-control, Adolescents

Funding: This study did not have any funds.

Conflict of interest: None declared.

Ethical approval: The Ethics Committee of Kashan University of Medical Sciences approved the study (IR.KAUMS.REC.1401.019).

How to cite this article: Seyed Khorasani Marzieh Sadat, Rafiei-Honar Hamid, Mirzahosseini Hassan. The Role of Perceived Parenting Style and Attachment Style in Adolescents' Psychological Well-Being with the Mediation of Self-Control: A Descriptive Study. *J Rafsanjan Univ Med Sci* 2023; 22 (7): 707-24. [Farsi]

1- PhD Student in Educational Psychology, Islamic Azad University, Qom Branch, Qom, Iran
2- Assistant Prof., Islamic Science and Culture Research Institute, Qom, Iran, ORCID: 0003-0614-3435
(Corresponding Author) Tel: (025) 31156875, Fax: (025) 31156875, E-mail: h.rafiee@isca.ac.ir
3- Assistant Prof. of Psychology, Dept. of Psychology, Islamic Azad University, Qom Branch, Qom, Iran

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOI: 10.61186/jrums.22.7.707]